

พระบรมราชวินิจฉัย

พระบรมราชวินิจฉัยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น เป็นเรื่องที่พระองค์ทรงสงสัย และเมื่อไม่มีผู้ใดอธิบายได้อย่างแจ่มแจ้ง พระองค์ก็จะทรงค้นหาที่มาของเรื่องนั้น ๆ เปรียบเทียบกับเรื่องต่าง ๆ จนได้ความกระจ่างชัดแล้ว จึงทรงพระราชวินิจฉัยว่าเรื่องนั้น ๆ ควรจะเป็นอย่างไรมีที่มาอย่างไรจึงจะเป็นการถูกต้อง และเรื่องต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงพระราชวินิจฉัยแล้วนั้น ชัดเจนแจ่มแจ้ง จนไม่มีที่เคลือบแคลงสงสัยอีกต่อไป

พระบรมราชวินิจฉัย

เรื่องกฤษฎาสอนน้อง ร.ศ. 108

หนังสือเรื่องกฤษฎาสอนน้องนั้น นอกจากเป็นคำฉันท์ซึ่งกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสทรงแต่งแล้ว ยังมีคำกลอนอื่น ๆ บ้าง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเข้าพระทัยว่า คงจะมีมาในบาลีแต่เดิม ครั้นทรงตรวจสอบในบาลีแล้วก็ไม่พบว่าสอนน้องตรงที่ใด และเมื่อขอให้พระเทพโมลีช่วยค้นเรื่องนางกฤษณาในบาลีสอบดู ก็กลับพบว่าพระพุทธรเจ้าทรงประดิษฐานนางกฤษณาว่าเป็นตัวอย่างของหญิงที่มีความปรารถนามากในกามคุณ มีสามีถึง 5 แล้วก็ยังเป็นชู้กับบุรุษเปลี้ย ครั้นกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสกล่าวไว้ในคำฉันท์ว่าเป็นหนังสือที่แต่งมาแต่โบราณ จึงทำให้ทรงระลึกได้ว่าอาจจะมาจากหนังสือมหาภารตะซึ่งเป็นเรื่องราวรวมนิทานเก่าและลัทธิต่างๆ ฉะนั้น กฤษฎาสอนน้องที่กรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสทรงแต่งเป็นคำฉันท์นั้นไม่ได้มาจากบาลี คงจะได้มาจากพราหมณ์ ซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ของไทยเราแต่ก่อนเหมือนอย่างเรื่องรามเกียรติ์ พระองค์จึงทรงค้นหาจนพบว่า เรื่องกฤษฎาสอนน้องนั้นมีที่มาในหนังสือมหาภารตะนั่นเอง

ต่อไปนี้เป็นพระบรมราชวินิจฉัยกฤษฎาสอนน้องในมหาภารตะ

ต้นวงศ์ภารตะสืบเชื้อสายแยกกันเป็นหลายสาย จนถึงพระเจ้าแผ่นดินพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า กुरु ตั้งเมืองกुरुราชูขึ้น วงศ์นั้นก็ปรากฏนามต่อมาว่า เการว คือลูกหลานของกुरुภายหลังเชื้อวงศ์เการวแยกออกเป็น 2 พวก ฝ่ายพี่เรียกว่า เการพ ฝ่ายน้องเรียกว่า ปาณฑว พวกเการวและปาณฑวไม่สามัคคีกัน คิดประทุษร้ายกันต่าง ๆ จนเกิดรบกัน ซึ่งเรียกว่า มหาภารตยุทธ ผลสุดท้ายพวกปาณฑวก็น่าชัยชนะ แต่เนื้อเรื่องแทรกในมหาภารตยุทธนั้นมีมากมาย เช่น พระเวท เวทวงศ์ กฎหมาย มนตร์ ฯลฯ เมื่ออ่านมหาภารตยุทธแล้วก็ทำให้เข้าใจลัทธิความประเพณีของชาวฮินดูได้

ในเรื่องมหากาพย์ทศกถาว่า ปาณฑุทั้ง 5 ได้ไปในพิธีสุมพร นางกฤษณา (เทราปที) ซึ่งเป็นพระราชธิดาของพระเจ้าทศปาท กรุงปัญจาล อรชุนได้ประลองศิลป์ได้นางกฤษณาในการสุมพร นางกุนตี ซึ่งเป็นพระราชมารดาของปาณฑุตัดสินให้ทำการวิวาห์นางกฤษณา กับกษัตริย์ปาณฑุทั้ง 5 องค์ แต่ก็ขัดข้องตกลงกันไม่ได้ ฉะนั้นฤาษีไทวปายนได้ยกเรื่องอดีตชาติขึ้นมาชี้แจงจึงได้ตกลงทำการ วิวาห์นางกฤษณา กับกษัตริย์ปาณฑุวันละองค์ เมื่อทำการวิวาห์วันหนึ่งแล้วรุ่งขึ้นก็เป็นสาวบริสุทธิ์ ต่อไปใหม่จนครบ 5 วัน ภายหลังกษัตริย์ธฤตราษฎร์ผู้เป็นลุง ได้สร้างเมืองอินทปรสถขึ้นใหม่ใน กุรุรัฐให้ แต่ทศโยชนีราชโอรสของธฤตราษฎร์มีความริษยา จึงให้สกุณีทำพินันสกา ยุधिษฐิระซึ่งเป็น เศรษฐาใหญ่ของพวกปาณฑุแพพินันสกา ต้องถูกเนรเทศเดินป่า 13 ปี ในการเดินป่านี้เองพินันสกา พาณฑุทั้ง 5 ได้พบผู้คนมากมายซึ่งไม่ใช่พวกเกราว เมื่อเดินป่าครบกำหนดแล้ว ก็เดินทางกลับลงมาถึงป่า กามยกะพระฤาษีและพราหมณ์ทั้งปวงซึ่งอยู่ในป่านี้ ก็พากันมาต้อนรับสนทนาด้วยเรื่องคติโบราณ ต่าง ๆ ขณะนั้นพระกฤษณะवासุเทพซึ่งเป็นพระนารายณ์อวตารแบ่งภาคลงมาครองกรุงทวารวดี หรือ ทวารกะ ซึ่งเป็นสหายรักกับอรชุนกับนางสตัยภามาซึ่งเป็นนมเหสี ได้เสด็จมาเยี่ยมกษัตริย์ปาณฑุถึงป่า กามยกะนั้นด้วยข้อความในวนปรว (วนบรรพ) วรรคที่ 212 อันชื่อว่าเทราปทีสตัยภามาสังวาท ความ ว่านางสตัยภามาได้สนทนากับนางเทราปทีด้วยความยินดีจากเรื่องนิทานแห่งกุรุและทยุ (วงศ์แห่ง พระกฤษณะवासุเทพ) แล้ว นางสตัยภามาได้ถามนางเทราปทีเป็นความลับว่า นางประพฤติเช่นไรจึง ทำให้พระราชสามี คือปาณฑุทั้ง 5 รักใคร่ท่านไม่จิตจาง นางเทราปทีตอบว่า สิ่งชั่วไม่ควรปฏิบัติ ต่อสามีก็คือ การใช้ยาเสน่ห์เหล่ากถต่าง ๆ แต่ควรปฏิบัติต่อสามีดังนี้

1. ไม่เย่อหยิ่ง ไม่โกรธ ไม่หึงหวง มีความภักดี
2. ประนนิบัติรับใช้ ไม่กล่าวเท็จ ปฏิบัติตนอย่างมีสัมมาคารวะ ดูแลกิจการบ้านเรือนเรียบร้อย
3. มีกิริยาวาจาดี บำรุงรักษาญาติวงศ์ และแจกทาน
4. เคารพบูชาเทวดา เช่นไหว้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว นับถือสามีเป็นเทวดา เป็นที่พึ่งของ ภรรยา
5. เคารพนับถือและรับใช้มารดาของสามี รู้จักปกครองคนในครอบครัวและทรัพย์สมบัติ

เนื้อความส่วนใหญ่เป็นข้อปฏิบัติของสตรี มีลักษณะคล้าย ๆ สุภาษิตสอนหญิงของสุนทรภู่ แต่เนื้อความในกฤษณาสอนน้องนี้กล่าวอย่างละเอียดชี้แจงให้เห็นข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติอย่าง ชัดเจน